

Program kvality a štandardy pre klinickú prax

(Metodické listy, štandardné diagnostické a terapeutické postupy)

Rusnák, M., Holomáň, J., Heijdelberg, E., Lenártová, L., Krištúfek, P., Pásztor, L.

NIKI Národný inštitút kvality a inovácií

Ciele

- Uviesť problematiku štandardov pre klinickú prax
- Poukázať na postavenie štandardov v snahe o zvyšovanie kvality starostlivosti
- Prezentovať základy guidelines, ich hodnotenia a zavádzania do praxe

NIKI lenartova@igeh.org

2

Kvalita a štandardy

- Definícia podľa Donabedian
 - Pôsobivosť, účinnosť, výkonnosť, optimálnosť, prijateľnosť a zákonnosť
- Je stupňom, ktorým služby zdravotnej starostlivosti zvyšujú pravdepodobnosť dosiahnutia žadaného výsledku úpravy zdravia jednotlivca a skupín spoločnosti a sú konzistentné so súčasnými znalosťami z danej oblasti

NIKI lenartova@igeh.org

3

Vzťahy

NIKI lenartova@igeh.org

4

Podmienky zvyšovania kvality

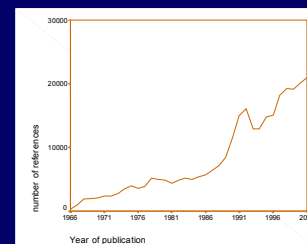
- **Tvorivosť** a **motivácia** u všetkých zdravotníkov.
- **Vodcovstvo** je nevyhnutnou súčasťou úspechu: starší manažéri sa musia cítiť osobne zodpovední za každý omyl.
- Problémom **nie je základné chýbanie vedomostí**, dnes vieme viac, ako dokážeme uviesť do praxe.

Leape, L., Berwick, D.: Safe health care: are we up to it? We have to be. Editorials BMJ 2000;320:725-726 (18 March)

NIKI lenartova@igeh.org

5

Vývoj vo svete

Počet publikácií registrovaných v MEDLINE pri použití zloženého výrazu "guidelines or practice guidelines"

NIKI lenartova@igeh.org

6

Odpoď? 7

To tvrdím ako expert.

NIKI lenartova@igeh.org

alebo Evidence Based Medicine? 8

Kontrolovaná náhodná štúdia

NIKI lenartova@igeh.org

Silné znalosti/poznanie/dôkazy 9

Štandardy
Založené na pevnom poznaní: sú to akceptované princípy starostlivosti o pacienta, ktoré odrážajú vysoký stupeň klinickej istoty

Randomizovaná kontrolovaná štúdia Kohortová štúdia Prípadová kontrolovaná štúdia

NIKI lenartova@igeh.org

Stredne silné znalosti/poznanie/dôkazy 10

Odporúčania
Založené na slabšom poznaní: odporúčania pre starostlivosť o pacienta, ktoré odrážajú určitú stratégiu, alebo skupinu stratégií, s prostredným stupňom klinickej istoty

Case Series

NIKI lenartova@igeh.org

Slabé znalosti/poznanie/dôkazy 11

Možnosti:
Založené na najslabšom poznaní
Iné stratégie manažementu pacienta, pre ktoré je neistá klinická použiteľnosť (napr. založená na konfliktných pozorovaniach, alebo názoroch)

Case Report

NIKI lenartova@igeh.org

Názvoslovie 12

- Metodické listy
- Štandardné diagnostické a terapeutické postupy
- Klinické guidelines

sú odporúčania pre starostlivosť o jednotlivca poskytovanú zdravotníkom a sú založené na najlepšej dostupnej znalosti.

NIKI lenartova@igeh.org

Kvalitné klinické guidelines

- Môžu zmeniť proces zdravotníckej starostlivosti a zlepšiť jej výsledky prostredníctvom
 - odporúčaní pre manažment pacienta zdravotníkmi,
 - postupov hodnotenia klinickej praxe,
 - vzdelávania a prípravy zdravotníkov,
 - pomoci pacientom pri informovanom rozhodnutí sa,
 - pri zlepšení komunikácie medzi pacientom a zdravotníkom.

Čo z toho vyplýva pre zdravotníka

- Predpokladá sa a vyžaduje, že zdravotník berie plne do úvahy odporúčania obsiahnuté v klinických guidelines,
- napriek tomu tieto nenahrádzajú zodpovednosť jednotlivca za rozhodnutia vhodné pre dané okolnosti pre jednotlivého pacienta.
- Zdravotník musí v takomto prípade zaznamenať dôvody prečo nepostupoval podľa klinického guideline.

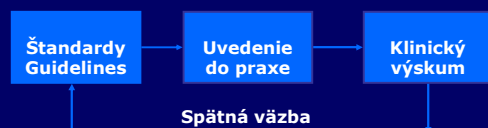
Hodnotenie klinických guidelines

- AGREE: Appraisal of Guidelines Research & Evaluation Instrument (Nástroj na hodnotenie guidelines)
- Hodnotí:
 - rozsah a zmysel,
 - účasť dotknutých (napr. pacientov),
 - dôslednosť (vedeckosť) vývoja,
 - jasnosť a pochopiteľnosť,
 - použiteľnosť,
 - nezávislosť tvorcov.

Hodnotenie guidelines SR a ČR

- Rozsah a zmysel veľmi dobrý
- účasť dotknutých malá až žiadna,
- dôslednosť (vedeckosť) vývoja uspokojivá,
- jasnosť a pochopiteľnosť dobrá,
- použiteľnosť dobrá,
- nezávislosť tvorcov nízka alebo vôbec nedokumentovaná.

Cyklus zavádzania guidelines do praxe

Aplikácia v praxi

Závery

- Štandardy pre klinickú prax zvyšujú kvalitu starostlivosti prostredníctvom:
 - Znížených nákladov
 - Zníženia nepriaznivých výsledkov liečby
 - Zvýšenia pozitívnych výsledkov liečby
- Zavedenie vyžaduje
 - Sústreďený prístup
 - Organizáciu a manažment
 - Nepretržité hodnotenie

Za autorov z *NIKI* Vám
ďakujem za záujem

*Pridajte sa k úsiliu
o záchranu životov
cez zvyšovanie kvality*